

Digitalizacja i nowe technologie a infrastruktura portowa aspekty prawne

adw. Piotr Królikowski

Lizak, Stankiewicz, Królikowski Adwokaci S.C.

Systemy informatyczne wykorzystywane przez podmioty funkcjonujących w porcie

- użytkownicy - armatorzy, lądowi dostawcy towarów
- podmioty świadczące usługi transportowe, przeładunkowe
- podmioty świadczące usługi wspierające użytkowników pomocnicze - pilotaż, holowanie, dostawy na statki, drobne naprawy
- terminale, operatorzy kolejowi
- organy władzy publicznej egzekwujące obowiązki, rozliczające opłaty publiczno-prawne
- organy władzy publicznej realizujące zadanie w zakresie bezpieczeństwa, kontroli przemieszczania
- Urząd Morski
- Zarząd Portów

Zróżnicowanie przesłanek konieczności wykorzystania technologii cyfrowych:

- usprawnienie prowadzonej działalności,
- zapewnienie funkcjonalności realizowanych usług, wykonywanych świadczeń,
- obowiązki korzystania wynikające z obowiązujących regulacji

Alternatywa dla korzystania z systemów informatycznych

Swoboda wyboru korzystania dotychczasowych instrumentów analogowych

Ograniczenia i wyzwania determinujące konieczność wyboru drogi cyfrowej

Wymogi i aspekty prawne związane z:

- ujednoczeniem systemów wykorzystywanych przez różne podmioty
- wzajemnym powiązaniem funkcjonalności poszczególnych systemów
- stworzeniem możliwości wymiany informacji i przepływu danych
- zapewnieniem bezpieczeństwa korzystania

Znaczenie systemów informatycznych z punktu widzenia przedmiotu działalności Zarządów Portów

Ustawa o portach i przystaniach morskich z 20 grudnia 1996

Art. 7 [Przedmiot działalności przedsiębiorstwa podmiotu zarządzającego]

1. Przedmiot działalności przedsiębiorstwa podmiotu zarządzającego obejmuje, w szczególności:

- 1) zarządzanie nieruchomościami i infrastrukturą portową;*
- 2) prognozowanie, programowanie i planowanie rozwoju portu;*
- 3) budowę, rozbudowę, utrzymywanie i modernizację infrastruktury portowej;*
- 4) pozyskiwanie nieruchomości na potrzeby rozwoju portu;*
- 5) świadczenie usług związanych z korzystaniem z infrastruktury portowej;*
- 6) zapewnienie dostępu do portowych urządzeń odbiorczych odpadów ze statków w celu przekazania ich do odzysku lub unieszkodliwiania;*
- 7) koordynację korzystania z infrastruktury portowej, z wyjątkiem kompetencji administracji morskiej;*
- 8) działania zmierzające do rozwoju działalności gospodarczej prowadzonej w porcie oraz promocję takiej działalności.*

Systemy informatyczne wykorzystywane przez Zarządy Portów w zakresie

- zarządzania infrastrukturą portową
- szeroko pojmowanych działań zmierzających do podejmowanych w celu rozwoju
- koordynacji korzystania z infrastruktury portowej

Systemy wewnętrzne i dostępne dla poszczególnych podmiotów funkcjonujących w ramach portu

Granice i wymogi zapewnienia dostępności

Przesłanki wprowadzenia narzędzi informatycznych

PCS (port community system) - system dedykowany dla użytkowników portu

Podstawowe zadania

- powiązanie różnych podmiotów funkcjonujących w ramach portu
- skupienie funkcjonalności różnych systemów informatycznych
- uprawnienie koordynacji korzystania z infrastruktury portowej

Umieszczenie w ramach infrastruktury portowej

Definicja infrastruktury portowej

art. 2 pkt 4) i Ustawy o portach i przystaniach morskich
infrastruktura portowa - znajdujące się w granicach portu lub przystani morskiej akweny portowe oraz ogólnodostępne obiekty, urządzenia i instalacje, związane z funkcjonowaniem portu, przeznaczone do wykonywania przez podmiot zarządzający portem zadań, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5;

Delegacja ustawowa z art. 5 ust. 2a dla ministra właściwego ds. gospodarki morskiej, do określenia w drodze rozporządzenia „(...) dla każdego portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej akweny portowe oraz ogólnodostępne obiekty, urządzenia i instalacje wchodzące w skład infrastruktury portowej, uwzględniając usytuowanie obiektów, urządzeń i instalacji oraz ich rodzaj, liczbę lub wymiary.”

W skład infrastruktury portowej wchodzi elementy:

- 1) spełniające definicję z art. 2 pkt 4 ustawy o portach i przystaniach morskich
- 2) znajdujące się w treści rozporządzeń określających infrastrukturę portową dla poszczególnych portów o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej - wymienione w odpowiednich załącznikach.

Wyrok Sądu Najwyższego z dn. 22 czerwca 2018 r. (II CSK 558/17) „*Infrastruktura portowa została zdefiniowana w art. 2 pkt 4 u.p.p.m. przez wskazanie, że składa się z akwenów portowych oraz z obiektów, urządzeń i instalacji, które znajdują się w granicach portu, są ogólnodostępne, związane z funkcjonowaniem portu i są przeznaczone do wykonywania przez podmiot zarządzający portem zadań, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5. Zaliczenie konkretnego obiektu, urządzenia i instalacji do infrastruktury portowej zostało uzależnione od spełnienia przez nie łącznie wymagań wymienionych w tym przepisie. Wyszczególnienie składników infrastruktury portowej w odniesieniu do portu Ś. zostało dokonane w wykazie nr 3 będącym załącznikiem do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 20 maja 2013 r.*”.

Charakter infrastruktury portowej w świetle definicji ustawowych w odniesieniu do systemów informatycznych

Instalacje jako niematerialne elementy infrastruktury portowej

Systemy informatyczne w regulacjach opisujących infrastrukturę funkcjonującą w portach

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie określenia akwenów portowych oraz ogólnodostępnych obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład infrastruktury portowej dla każdego portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej

Infrastruktura Telekomunikacyjna i Informatyczna (pkt 12 Załączników opisujących infrastrukturę odpowiednio dla poszczególnych portów), w tym: sieć teleinformatyczna, serwer i urządzenia sieciowe, Zintegrowany System Bezpieczeństwa Nawigacyjnego

art. 2 pkt 5) Ustawy o portach i przystaniach morskich

infrastruktura zapewniająca dostęp do portów lub przystani morskich - prowadzące do portu lub przystani morskiej oraz położone w granicach portu lub przystani morskiej tory wodne, wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami

Analogiczna delegacja ustawowa z art. 5 ust. 2 dla ministra właściwego ds. gospodarki morskiej, do określenia w drodze rozporządzenia obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie określenia obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej

- system radionawigacyjny „Differential Global Positioning System” (DGPS) oraz system referencyjny hydrograficzny RTK GNSS z siecią zdalnego nadzoru i monitorowania
- infrastruktura systemu nadzoru i kontroli ruchu statków „VTS”
- systemy monitorowania znaków nawigacyjnych
- system radionawigacyjny „SYLEDIS”
- system nawigacyjny „FALCON”

Systemy informatyczne funkcjonujące w urządzeniach stanowiących elementy infrastruktury portowej jak i dostępowej

Zasady korzystania z PCS przez użytkowników infrastruktury portowej

Zapewnienie ogólnodostępności

- wymogi ustawowe
- obowiązki oraz kompetencje Zarządów Portów
- krąg podmiotów uprawnionych
- ograniczenia wynikające z wymogów zapewnienie bezpieczeństwa
- ochrona danych użytkowników

Warunki wprowadzenia systemu PCS przez Zarządy Portów

Uprawnienie podmiotu korzystającego z infrastruktury portowej do skorzystania z PCS - dopuszczalny zakres, ograniczenia

Przesłanki formuły obligatoryjności albo fakultatywnej możliwości skorzystania z PCS

- krąg potencjalnych użytkowników,
- wymogi wypełnienia ustawowych zadań Zarządów Portów,
- charakter funkcjonalności poszczególnych elementów PCS

Ograniczenia wprowadzania obowiązku korzystania oraz zasad pobierania opłat wynikające z przepisów krajowych oraz regulacji unijnych

Funkcjonalność PCS a formuła odpłatności

Umieszczenie w systemie opłat pobieranych przez Zarządy Portów

Odpłatność za korzystania z PCS w taryfie opłat portowych i taryfie opłat za usługi świadczone przez Zarządy Portów

Moduł Maklerki

- obligatoryjność korzystania
- ryczałtowy charakter odpłatności
- wyjątki

Moduł Towarowy/Celny

- fakultatywny charakter skorzystania z poszczególnych funkcji systemu
- rozliczenie opłaty uzależnionej od zakresu skorzystania z systemu